

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์
และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ยูเนสโก *คู่มือ*

ISSN 1513-6787

ปีที่ 24 ฉบับที่ 1

ที่ปรึกษา

จรรยาพร ธรณินทร์

บรรณาธิการอำนวยการ

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ

ผู้จัดการการพิมพ์

ชนินฐา ห้านิรัติศัย

คณะบรรณาธิการ

ไพศาล วิชาลาภรณ์

ภัลลศรี ศิริประภา

ปณิตดา งามสมพล

ผู้ตรวจแก้ไข

ศรีน้อย โปวาทอง

ผู้แปล

ศรีน้อย โปวาทอง

ดร.พิยา อมตวิวัฒน์

วิไลลักษณ์ ผดุงกิตติมาลย์

จัดพิมพ์

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ

ว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2628 5646-9

โทรสาร 0 2281 0953

<http://bic.moe.go.th>

ศิลปกรรมฉบับภาษาไทย

รณกร เล็กชะอุ่ม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว

แขวงวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 0 2538 3033

โทรสาร 0 2539 3215

สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ได้แจ้งให้สมาชิกทั่วโลกทราบว่า ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2548 เป็นต้นไป ยูเนสโกขอยกเลิกการจัดพิมพ์วารสารคูริเย รูปแบบของการตีพิมพ์เป็นวารสาร แล้วใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบของการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของยูเนสโก (www.unesco.org/courier) แทน พร้อมกับเปลี่ยนชื่อวารสารนี้เป็นยูเนสโก คุริเย โดยจัดทำเป็นรายเดือน ซึ่งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก ของประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็นกองบรรณาธิการฉบับภาษาไทยของวารสารนี้ด้วย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าวารสารนี้เป็นวารสารที่มีคุณค่าในเชิงวิชาการ มีบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขางานของยูเนสโก ได้แก่ การศึกษา วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม และสื่อสารมวลชน ตลอดจนความเคลื่อนไหวต่างๆ ของประเทศสมาชิกยูเนสโก จึงได้ขออนุมัติในหลักการจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดพิมพ์วารสารยูเนสโก คุริเย ที่ยูเนสโกจัดทำแบบออนไลน์และนำเสนอทางเว็บไซต์ มาจัดทำเป็นฉบับภาษาไทย โดยจัดพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ (ด้วยการเลือกมา 1 ฉบับจากทุกๆ 4 ฉบับเรียงตามลำดับที่ยูเนสโกจัดทำในแต่ละปี) โดยการคัดเลือกดังกล่าวจะคำนึงถึงเนื้อหาว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเหมาะสมกับประเทศไทยและพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบของวารสารต่อไป พร้อมทั้งลดจำนวนการจัดพิมพ์จาก 10,000 เล่ม เหลือเพียง 5,000 เล่ม และจัดทำเป็น E-book ฉบับภาษาไทยเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. (<http://www.bic.moe.go.th>) อีกด้วย

ยูเนสโก คุริเย ฉบับที่อยู่ในมือของท่านนี้ จึงเป็นฉบับแรกในรูปแบบใหม่ที่กองบรรณาธิการฉบับภาษาไทยได้คัดเลือกมาจัดแปล และนำเสนอแก่สมาชิกผู้อ่าน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัยที่ยูเนสโกให้ความสำคัญมาก และเป็นเป้าหมายหนึ่งของแผนปฏิบัติการดาการ์ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนด้วย เนื้อหาภายในฉบับประกอบด้วยตัวอย่างแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจาก 6 ประเทศ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในประเทศไทยได้อีกด้วย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น คงมิใช่เป็นภาระหน้าที่ของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นองค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน คนในชุมชน ตลอดจนบุคคลในครอบครัวเอง ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง สามารถมีส่วนร่วมในการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กๆ ได้ การศึกษาปฐมวัยมิใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่ครอบคลุมถึงด้านโภชนาการ อนามัย การพัฒนาทางการรู้คิด และการเรียนรู้ที่จะเติบโตเพื่อให้สามารถสู้ชีวิตในสังคมต่อไปได้ด้วย

จึงหวังว่าวารสารนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านในภาพรวมได้ตามสมควร ท่านผู้อ่านสามารถอ่านฉบับภาษาอังกฤษได้ที่ www.unesco.org/courier และอ่านฉบับภาษาไทยได้ที่ <http://www.bic.moe.go.th> อีกทางหนึ่ง

สารบัญ

ยูเนสโก คู่มือ ฉบับภาษาไทย ปีที่ 24 ฉบับที่ 1

1

เด็ก ๆ เรียนรู้จากการเล่น

3

การดูแลเด็กช่วงกลางวันในประเทศโคลอมเบีย

5

ประเทศจอร์แดน : บรรดาพ่อสก็มาร่วมด้วย

7

ประเทศจาเมกา : แม่รอหยิมก็คุ้มค่าแล้ว

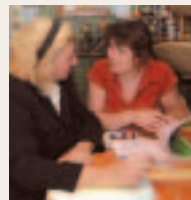
9

สูตรแห่งความสำเร็จในประเทศบาบูนวีนี

12

ประเทศไอร์แลนด์ : แม่คุยกับแม่

14

การเล่นไต่ต้นไม้เตี้ยในเคนยา

16,17,18-19

- บทบาทการดำเนินงานของยูเนสโก เพื่อประโยชน์แก่เด็กปฐมวัย
- เรียนรู้มากขึ้น เกี่ยวกับการดูแล และให้การศึกษากับเด็กปฐมวัย
- เครื่องช่วยเพื่อติดต่อ

Learning is Child's Play

ศรีน้อย ไพวาททอง แปล

เด็กๆ เรียนรู้จากการเล่น

ประสบการณ์ของเด็ก ๆ ในช่วงปฐมวัยนั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตในอนาคตของแกเป็นอย่างมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน จากผลการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก พบว่าการลงทุนในการให้การดูแลและการศึกษาแก่เด็กนั้นให้ผลคุ้มค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาประเทศกำลังพัฒนา แต่กระนั้นโดยทั่วไปแล้วการดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการในด้าน การดูแลเด็กปฐมวัยยังคงจะไม่เพียงพอ

ก่อนอื่นดูเหมือนว่าได้มีการดำเนินงานตามเงื่อนไขทุกประการเพื่อให้ทุกฝ่ายเล็งเห็นความสำคัญของการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในประการแรก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กซึ่งเกือบทุกประเทศในโลกได้รับรองนั้น ได้ช่วยกำหนดนโยบายทางด้านเด็กปฐมวัย ในการประชุมโลกว่าด้วยด้านการศึกษาที่ดาการ์ เมื่อปี 2000 ก็เช่นกัน ทั่วโลกยอมรับว่าการศึกษามุมปฐมวัยเป็นเป้าหมายแรกสำหรับการศึกษาเพื่อปวงชน นอกจากนี้ เรายังทราบคำตอบว่า ปฐมวัย

นั้นเป็นสิ่งที่กำหนดอนาคตของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการเล่าเรียนดังปรากฏในผลงานวิจัยเป็นจำนวนมากมาด้วยกัน

งานวิจัยที่แพร่หลายที่สุดเกี่ยวกับเรื่องนี้คือโครงการโดยเรียนอนุบาล High/Scope Perry ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยกันในสหรัฐอเมริการะหว่างปี 1962-1967 และได้มีการวิจัยสืบเนื่องเป็นระยะ ๆ ในงานการวิจัยดังกล่าว ได้ติดตามชีวิตของเด็กอเมริกัน ต้นกำเนิดแอฟริกาจำนวน 123 คน ที่ได้เรียนโรงเรียนอนุบาลที่ชิปซิลันติ (มิชิแกน) เด็กเหล่านี้เกิดมาในครอบครัวยากจน และมีอัตราเสี่ยงสูงที่จะเรียนไม่สำเร็จ เด็กในกลุ่มเป้าหมายอายุ 3 และ 4 ขวบนั้น ได้รับการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพสูง ต่อจากนั้นได้ประเมินผลเด็กเหล่านี้ปีละครั้งจนถึงอายุ 11 ขวบ หลังจากนั้นก็ได้ประเมินกันอีกหลายครั้งเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายประสบผลสำเร็จมากกว่าเด็กที่เหลือ เพราะ 65% เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเทียบกับ 45% ของเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ กลุ่มเป้าหมายมีรายได้สูงกว่าด้วย (60% ของเด็กในกลุ่มนี้มีรายได้สูงกว่าปีละ 20,000 เหรียญสหรัฐ เมื่อเทียบกับ 40% ในอีกกลุ่ม) นิค เบอร์เนตต์ ผู้อำนวยการจัดทำรายงานเพื่อติดตามการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับโลก กล่าวว่า “โดยทั่วไปแล้ว การลงทุนในงานด้านนี้ได้รับผลตอบแทนสูง ซึ่งเป็นหลักฐานอันสำคัญที่ประเทศยากจนจะต้องนำไปพิจารณารายงานการกล่าวประจำปี 2007 ซึ่งเผยแพร่กันเมื่อเดือนตุลาคม 2006 นั้น มุ่งเน้นเรื่องการศึกษาปฐมวัย ดังนั้น การลงทุนในการศึกษาในระดับนี้จึงเป็นกุญแจอันสำคัญที่จะลดความยากจนลง

เครือญาติผู้ยากไร้

แต่กระนั้นในวงการการศึกษา ก็ยังถือกันว่าการศึกษาปฐมวัย ซึ่งหมายถึงตั้งแต่ช่วงแรกเกิดจนถึงระดับประถมศึกษา เป็นเครือญาติผู้ยากไร้อยู่ตนเอง เกือบครึ่งหนึ่งของบรรดาประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่มีโครงสร้างอย่างเป็นระเบียบแบบแผนสำหรับการศึกษาปฐมวัย และหลายประเทศก็จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้เป็นจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะแล้ว เงินบริจาคสำหรับการศึกษาปฐมวัยเทียบเท่ากับ 10% ของเงินบริจาคสำหรับการประถมศึกษา การดำเนินงานในภูมิภาคต่างๆ ก็แตกต่างกันไป ในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมนั้น มีการจัดการศึกษาปฐมวัยกันอยู่ทั่วไป ในละตินอเมริกา และแคริบเบียน มีราว 62% ซึ่งนับว่าสูงกว่าเอเชียใต้และเอเชียตะวันตก (32%) รั้วอาหรับ (16%) หรืออนุภูมิภาคแอฟริกาในแถบทะเลทรายซาฮารา (12%) เป็นอย่างมาก (ที่มา : รายงานเพื่อติดตามการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับโลก)

สถิติเหล่านี้ก็ยังคงต้องมีการตีความกันอีก เพราะลักษณะประการหนึ่งของการศึกษาปฐมวัยก็คือการศึกษาในวัยนี้มีได้อาศัยแต่เพียงสถานศึกษาเท่านั้น ฮาย-จิน ปาร์ค เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาขั้นพื้นฐานของยูเนสโก อธิบายว่า “ตรงกันข้ามกับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การศึกษาปฐมวัยต้องอาศัยผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ครอบครัวและชุมชน เป็นต้น” ในขณะที่ในยุโรปเราเห็นว่ารัฐจะต้องมีบทบาทอันสำคัญ แต่ภูมิภาคอื่นๆ กลับไม่เห็นเช่นนั้น บางประเทศเห็นว่าควรให้ภาคเอกชนเท่านั้นที่เป็นผู้ริเริ่มการศึกษาการปฐมวัย เบอร์เน็ตต์ กล่าวว่า “เรายังตกลงกันไม่ได้ว่ารัฐควรรับผิดชอบงานใดและครอบครัวควรเป็นผู้รับผิดชอบงานใด”

เรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตในสังคม

อานน์-มารี ชาร์ตีเย ครูและนักวิจัยประวัติศาสตร์ศึกษา ณ กรุงปารีส กล่าวเสริมเติมว่า “แท้ที่จริงแล้ว ไม่ง่ายเลยที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ตายตัวลงไปว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเด็ก” ตัวอย่างเช่น ในประเทศฝรั่งเศสเมื่อไม่นานมานี้ บรรดาครูและนักจิตวิทยาเด็กล้วนโต้แย้งกันว่า เด็กควรเริ่มเข้าโรงเรียนเมื่ออายุ 2 ขวบหรือไม่ ประเด็นนี้กลายเป็นเรื่องโต้แย้งรุนแรงยิ่งขึ้น เพราะการศึกษาปฐมวัยมิใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเท่านั้น แต่คลุมรวมไปถึงด้านโภชนาการ อารมณ์ และพัฒนาทางการรู้คิด เปป้า เดล วาล ครูผู้สอนที่โรงเรียน Our Lady & Wisdom ณ กรุงมาดริด กล่าวว่า “แน่ละ สิ่งที่ดีๆ เรียนเมื่ออายุเท่านั้นก็เพียงแต่หัดจับดินสอ แต่ที่สำคัญไปกว่านี้ก็คือ เรียนรู้ในเรื่องการแบ่งปันและเคารพผู้อื่น นั่นก็คือ เติบโตเป็นเด็กตัวน้อยๆ ที่สามารถสู้ชีวิตได้ในสังคม”

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การดูแลและให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัยได้มีการดำเนินงานรุดหน้ากันไปทั่วโลก กล่าวคือ จำนวนนักเรียนในระดับก่อนวัยเรียนได้เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่านับแต่ปี 1970 เบอร์เน็ตต์ อธิบายว่า “ผู้หญิงอยากออกทำงานกันมากขึ้น จากแนวโน้มนี้นี้ กอปรกับว่าบทบาทดั้งเดิมของครอบครัวได้ถดถอยลง จึงมีความต้องการการศึกษาในระดับนี้กันมากขึ้น” แต่กระนั้น เด็กๆ ที่ควรจะได้ประโยชน์จากการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย กลับกลายเป็นผู้มีโอกาสน้อยที่สุด โครงการด้านการศึกษามูลค่าที่ต่ำ นั้น ย่อมส่งเสริมสิทธิของเด็ก และช่วยลดจำนวนเด็กที่สูญเสียสิทธิดังกล่าวลงเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งในปัจจุบัน เด็กๆ ในโลกเรากว่า 10.5 ล้านคนยังเสียชีวิตด้วยโรคที่ควรจะถูกป้องกันได้ก่อนมีอายุ 5 ขวบเสียอีก □

Daycare in Colombia

ดร.พียา อมตวิวัฒน์ แปล

การดูแลเด็ก ช่วงกลางวัน ในประเทศโคลอมเบีย

เมื่ออรุณรุ่งเหนือขุนเขาในเมืองโบโกต้า สองแสงเรืองรองในชุมชนชิวแดด โบลิวาร ลูซ มาริน่า ได้ตื่นนอนแล้ว เพราะเธอจะต้องดูแลเด็กจำนวน 13 คน ซึ่งทั้งหมดไม่ใช่ลูกของเธอ เด็กเหล่านั้นเป็นลูกๆ ของเพื่อนบ้านในตำบลคาราโคลี ที่นำมาฝากไว้กับเธอ เพื่อว่าบรรดาแม่ของเด็กเหล่านั้นจะสามารถไปทำงานได้ ในตำบลคาราโคลีมีผู้ใหญ่ในวัยทำงานเพียงหนึ่งในสามเท่านั้นที่มีงานทำถูกต้องตามกฎหมาย และจำนวนผู้อยู่อาศัยก็เพิ่มขึ้นทุกวัน ทั้งนี้เพราะมีผู้คนหลังไหลเข้ามาแทนที่ประชากรที่ย้ายออกไปสู่ชนบท เพื่อหนีจากพวกกลุ่มต่างๆ ของทหารฝ่ายตรงข้ามและสงครามกองโจร

ลูซ มาริน่า มีอายุยังไม่ถึง 40 ปี เธอตัดสินใจเลิกอาชีพตัดเสื้อและเป็นคนขายของในร้านแห่งหนึ่งเมื่อ 2 ปีที่แล้ว และได้สละเวลาทั้งหมดปฏิบัติงานเป็น “แม่ของชุมชน” เมื่อตอนเธอเริ่ม เธอเป็นส่วนหนึ่งของโครงการซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ 20 ปีที่แล้ว โดย “สถาบันสงเคราะห์ครอบครัวแห่งประเทศโคลอมเบีย” ซึ่งช่วยดูแลเด็ก ๆ เป็นจำนวนกว่าหนึ่งล้านคน โครงการนี้ช่วยให้เด็ก ๆ ไม่ต้องอยู่ตามท้องถนน และเปิดโอกาสให้เด็กที่ต้องอยู่กับบ้านคนเดียวในขณะที่พ่อแม่ของพวกเขาไม่อยู่บ้านได้มีทางเลือก

มีบรรดาแม่ ๆ ประมาณ 5,000 คนในเมืองหลวงของประเทศโคลอมเบียที่จัดบริการดูแลเด็ก ๆ ช่วงกลางวันเช่นเดียวกับลูซ มาริน่า และถ้าคิดทั้งประเทศมีจำนวนเกือบ 82,000 คน จากรายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลกในปี ค.ศ. 2007 ซึ่งศึกษาเด็กวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-17 ปี ใน

*ประมาณ 2 ปีที่แล้วมา ลูซ มาริน่า มาเช่า
เริ่มงานใหม่ที่บ้านของเธอ โดยรับดูแลเด็ก ๆ
ช่วงกลางวันในขณะที่มารดาของเด็กเหล่านั้นไป
ทำงาน ในประเทศโคลอมเบียมีชุมชนกว่า
80,000 แห่งที่มีบรรดาแม่ ๆ ให้บริการดูแล
เด็ก ๆ ตอนกลางวันเช่นเดียวกับลูซ*

ประเทศโคลอมเบียแสดงให้เห็นว่าเด็ก ๆ ที่ได้รับประโยชน์จากการดูแลดังกล่าว มีโอกาสมากกว่าที่จะเล่าเรียน และมักจะไม่ค่อยเรียนซ้ำชั้นอีกด้วย

บทใหม่ - วิถีชีวิตแบบใหม่

“เมื่อฉันได้รับการเสนอให้เข้าทำงานกับสถาบันเพื่อการสงเคราะห์ครอบครัว ฉันตอบรับทันที แต่ฉันก็ต้องปรับเปลี่ยนชีวิตและบ้านของฉัน

Daycare in Colombia

ไปตามสถานการณ์ใหม่” หญิงวัยเยาว์ผู้นั้นกล่าว
แก้มกลมพองแดงเปล่งปลั่งของเธอเป็นผล
จากอากาศเย็นจัดจากเทือกเขาของเมืองโบโกต้า
ตอนนั้น ลูซ มาริน่าและสามีของเธอซึ่งเป็น
คนงานก่อสร้างอาศัยอยู่ในบ้านที่สร้างด้วยอิฐและ
สังกะสีลูกฟูก เขาต้องปรับห้องนั่งเล่นและห้อง
กินข้าวของเขาให้กลายเป็นโรงเรียนอนุบาล โดยทาสี
กำแพงทั้งสองห้อง ซึ่งเป็นสองห้องเดียวที่มีสีส้ม
ทั้งสองยังเติมสีแดงลงในซีเมนต์เพื่อทำให้ฝาห้องมี
ลักษณะคล้ายดินเผา ภายนอกมีป้ายเขียนว่า
“เพื่อนตัวน้อย ๆ ของฉัน” ซึ่งเป็นชื่อของศูนย์การ
ดูแลเด็กช่วงกลางวันนั่นเอง

การดูแลเด็ก ๆ ทำให้ลูซ มาริน่า มีงาน
ประจำ และยังเป็นงานที่ทำที่บ้านของเธอเอง เธอ
ยังมีเวลาเหลืออีกวันละ 2 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเวลาที่
เคยใช้เดินทางโดยรถประจำทางเพื่อทำงานนอกบ้าน
ยิ่งกว่านั้นเธอยังได้รับเงินเดือน ๆ ละ 185,000 เปโซ
(77 เหรียญ) นอกเหนือจากค่าเล่าเรียนที่ได้จาก
ผู้ปกครองของเด็ก ๆ ซึ่งอยู่ระหว่าง 3-5 เหรียญ
ต่อเดือน และสถาบันยังให้เงินอีกจำนวนหนึ่ง
สำหรับซื้ออาหารและเครื่องใช้สอยต่าง ๆ

มีเงินได้รับจ้างเลี้ยงเด็กเท่านั้น

“เมื่อหมดวัน ฉันก็หมดแรง มันไม่ใช่เรื่อง
ง่ายเลยในการดูแลเด็ก ๆ ที่มีอายุแตกต่างกัน
ตัวเล็กที่สุด คือ ขารอน เธอเดินและไปห้องน้ำได้เอง
และเธอก็พูดเก่งมาก” ลูซ มาริน่า อธิบายพร้อม
กับรอยยิ้ม “ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระ

ผู้เป็นเจ้าของ จากการทำดีสัมผัสกับเด็ก ๆ เหล่านี้ ฉัน
เปลี่ยนเป็นอีกคนหนึ่ง ฉันไม่ได้เป็นเพียงคนรับจ้าง
เลี้ยงเด็กให้กับเพื่อนบ้านระหว่างที่พ่อแม่เขาไม่อยู่
เดี๋ยวนี้ เด็ก ๆ เหล่านั้นเป็นเหมือนลูก ๆ ของฉัน
ฉันเล่นกับเด็ก ๆ และเขาก็ทำให้ฉันหัวเราะ เด็ก ๆ
เล่าเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัวที่เกิดขึ้นในบ้านของเขา
ให้ฉันฟัง อันที่จริง เด็ก ๆ สอนเราได้มากกว่าที่เคย
ถ้าเราพยายามที่จะรู้จักฟังเขาบ้าง”

ในวันธรรมดา เมื่อเด็ก ๆ มาถึงบ้าน ก็จะมี
ล้างมือและรับประทานอาหารเช้า ซึ่งรัฐบาลแจก
จ่ายให้เพื่อป้องกันการขาดสารอาหาร มีส่วนผสม
ของนมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยบำรุงกำลัง
กิจกรรมต่าง ๆ จะเริ่มเวลาประมาณ 9.30 นาฬิกา
“เราร้องเพลง เราเล่นและออกกำลังกาย ประมาณ
11 นาฬิกาเราเริ่มรับประทานอาหารกลางวัน จาก
นั้นนอนพักผ่อนเล็กน้อย แล้วตามด้วยกิจกรรมอีก
ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมในสวนนอกบ้านถ้าอากาศดี แต่
ถ้าฝนตกก็เป็นกิจกรรมภายในบ้าน บางครั้งเราก็ดู
รายการโทรทัศน์ ซึ่งปกติเป็นรายการเกี่ยวกับการ
ศึกษาสำหรับเด็ก ๆ” และบ่อยครั้งมีบาทหลวงมา
เยี่ยมที่บ้านเพื่อสอนคำสอนแก่เด็ก ๆ

แม้ว่าจะต้องลุกขึ้นตั้งแต่เช้ามืด ก็ไม่ทำให้
ลูซรู้สึกท้อหรือเบื่อหน่าย “ฉันอยากให้เด็ก ๆ
เหล่านี้ได้เรียนรู้ทักษะทางวิชาชีพ วันหนึ่งในภาย
ภาคหน้า ฉันอยากให้เขาเหล่านั้นจำฉันได้ในฐานะ
เป็นคน ๆ หนึ่งที่ได้อำนวยประโยชน์ให้กับพวกเขาหรือ
เป็นครูคนหนึ่งนั่นเอง” □

Jordan : Fathers included

ศรีน้อย โปวาทอง แปล

ประเทศจอร์แดน : บรรดาพ่อก็มาร่วมด้วย

ในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินงานตามโครงการช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครองในเขตชนบทที่ด้อยโอกาสในจอร์แดน เท่าที่ผ่านมาโครงการนี้มุ่งเน้นไปที่เหล่าผู้เป็นแม่เป็นส่วนใหญ่ แต่มาบัดนี้บรรดาผู้เป็นพ่อก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย โดยอาศัยการชักนำทางศาสนา

บัดนี้ได้เวลา 8 โมงเช้า ซามิรา คาร์วีซ กำลังเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการประชุมรายสัปดาห์ร่วมกับสตรีในละแวกนั้น เรากำลังอยู่ที่อะบู คาร์ อัล กาฟอารี ในค่ายผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ที่มาร์คาทางตอนเหนือของเมืองหลวงของจอร์แดน เช่นเดียวกับค่ายผู้ลี้ภัยอื่นอีกหลายค่ายที่เพิ่มจำนวนขึ้น เพราะบรรดาผู้ลี้ภัยได้หลั่งไหลเข้ามาในจอร์แดน ในช่วงปี 1948-1967 แต่เดิมนั้นมาร์คาเป็นแค่เพียงทะเลเตินท์ที่สหประชาชาติบริจาคมาให้ เมื่อเวลาล่วงเลยไป เตินท์เหล่านี้ได้กลายเป็นเพิงที่สร้างขึ้นอย่างหยาบๆ โดยสร้างทับซ้อนกันไป สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นแทบจะไม่มีเลย เป็นเวลาถึง 3 ช่วงอายุคนที่ในค่ายเหล่านี้มีแต่คนตกงาน คนยากจน และผู้ลี้ภัยที่อยู่กันอย่างแออัด

ซามิราเติบโตขึ้นในละแวกนี้ ด้วยเหตุนี้เธอจึงเป็นที่ยอมรับอย่างง่ายดาย ทั้งๆ ที่อายุยังน้อย ที่สำนักงานใหญ่ของศูนย์พัฒนาที่อะบูคาร์อัล กาฟอารี มีสตรีราว 12 คน ที่นั่งประชุมกันรอบโต๊ะ หัวข้อการสนทนาในวันนี้คือ ธรรมเนียมการพอกผิวหน้าของเด็กอ่อนด้วยเกลือเพื่อให้แข็งแรงขึ้น ซึ่งก็ยังเป็นที่แพร่หลายกันอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัย ถึงแม้ว่าอากาศจะร้อนจัด แต่ซามิรายังยิ้มสู้อยู่เสมอ เธออธิบายว่า

ธรรมเนียมดังกล่าวนี้ไร้ประโยชน์ เพราะนอกจากจะไม่สามารถช่วยให้เด็กแข็งแรงขึ้นแล้ว ยังอาจทำให้เด็กเกิดอาการขาดน้ำอีกด้วย อีกสักครู่ต่อมา เธอแนะนำบรรดาแม่เหล่านี้ไม่ให้ใช้น้ำประปาแช่ขวดนมลูกให้เย็นลงโดยเด็ดขาด เพราะน้ำประปาในค่ายนั้นไม่เหมาะสำหรับดื่มกิน

แตกต่างกับอย่างเห็นเด่นชัด

ซามิราเป็นผู้ฝึกอบรมประจำโครงการเลี้ยงดูเด็กอ่อน ซึ่งยูนิเซฟได้เริ่มขึ้นเมื่อปี 1996 ด้วยความช่วยเหลือจากกระทรวงต่างๆ ของจอร์แดน

Jordan : Fathers included

หลายกระทรวงด้วยกัน (สาธารณสุข ศึกษา พัฒนาสังคม และศาสนา) องค์การบรรเทาทุกข์ แห่งสหประชาชาติเพื่อผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ และ มูลนิธิรูอัลฮุสเซน โครงการนี้อาศัยอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิของเด็กเป็นหลัก มุ่งส่งเสริมครอบครัว ในชนบทหรือเขตด้อยโอกาสให้มีความชำนาญ ในการเลี้ยงลูกตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์จนถึงช่วงปฐมวัย จากการวิจัยในจอร์แดนเมื่อเร็วๆ นี้ แสดงให้เห็นว่า การดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ขวบนั้นแตกต่างกัน เป็นอย่างมาก ภายในช่วงเวลา 10 ปี โครงการนี้ ได้อำนวยประโยชน์แก่บรรดาพ่อแม่เกือบ 45,000 คน และได้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาชีพอีก 1,500 คน

บรรดาพ่อก็มาร่วมด้วย

ในการประชุมในลักษณะเดียวกันกับการประชุมที่ซามิราจัดขึ้น ซึ่งมีขึ้นสัปดาห์ละหลายครั้ง บรรดาผู้ร่วมประชุมจะอภิปรายกันในหัวข้อต่างๆ เช่น การหย่านม การติดต่อสื่อสารกับลูกเป็นสิ่ง สำคัญ หรือวิธีสืบเสาะแสวงหาปัญหาในด้าน พัฒนาการที่อาจมี โดยมีเจ้าหน้าที่วิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรม เช่น ครู แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือพยาบาล เป็นผู้ดำเนินการประชุม

เมื่อแรกเริ่ม โครงการนี้แทบจะมุ่งเน้นเฉพาะ แม่เท่านั้น แต่มาบัดนี้ไม่เป็นเช่นนั้นอีกต่อไป เพราะ มีผู้ฝึกอบรมที่เป็นชายถึง 37% หญิง 63% สิ่ง ที่แตกต่างออกไปเพียงอย่างเดียวก็คือ ฝ่ายชายเข้า มามีส่วนร่วมด้วยสืบเนื่องจากพิธีกรรมทางศาสนา การฝึกอบรมสำหรับฝ่ายชายนั้น จัดขึ้นในสุเหร่า บางแห่งหลังเสร็จการทำละหมาดในวันศุกร์แล้ว โดยบรรดาโต๊ะอิหม่ามได้ให้ความสนับสนุนเห็น ชอบด้วย

ซูซาน ซาลิฮิ รองผู้อำนวยการโครงการ เลี้ยงดูเด็กอ่อน ณ สำนักงานยูนิเซฟที่กรุงอัมมาน สังเกตเห็นว่า “ผู้ฝึกอบรมที่เป็นชายกำลังมีจำนวน มากขึ้นทีละน้อย” เธอกล่าวย่ำว่า การฝึกอบรม ในสุเหร่านั้นมีความสำคัญและก่อให้เกิดผลดี สืบเนื่องจากโครงการดังกล่าว ได้มีการจัดทำ หนังสือคู่มือเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอ่อนสำหรับ โต๊ะอิหม่าม และในขณะนี้มีโต๊ะอิหม่ามรวม 30 คนแล้วที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการนี้นับเป็น ก้าวแรก” ซูซานกล่าวเสริมเติมต่อไปว่า “การ ติดต่อกับฝ่ายชายนั้นยังยากกว่าบรรดาฝ่ายหญิง คุณ ต้องลงล้างข้อต้องห้ามบางอย่าง อธิบายให้ฟัง ว่าการเล่นกับลูกน้อยมิใช่เป็นแต่เรื่องของแม่ เท่านั้น และการเปลี่ยนผ้าอ้อมก็ไม่ใช่เรื่องเสื่อม เสียมแต่อย่างใด เราไม่ค่อยเห็นสิ่งต่างๆ เหล่านี้ กันอย่างชัดเจนนัก” แต่กระนั้นการดำเนินงานตาม โครงการดูจะบังเกิดผล ซามี ผู้ฝึกอบรมคนหนึ่ง ที่ ค่ายมาร์คาเห็นผลดีอย่างชัดเจนทีเดียว “บางคน ที่เข้ามาฝึกอบรมกับผมนั้นได้เปลี่ยนท่าทีที่เคยมี ต่อลูกๆ ของเขาโดยสิ้นเชิง”. □

Jamaica : A smile makes it,
worthwhile

95% ของเด็กอายุ 4 และ 5 ขวบ และ 60% ของเด็กอายุ 3 ขวบในจาเมกา ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมด้านการดูแลและให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย “โครงการผู้ดูแลสัญจร” (Roving Caregivers Programme หรือ RCP) นั้น มุ่งเน้นให้ความสำคัญแก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ขวบ และเด็กจากเขตที่ด้อยโอกาสที่สุด และเขตชนบท

ประเทศจาเมกา : แค่รอยยิ้มก็คุ้มค่าแล้ว

สตรีท่าทางกระฉับกระเฉงคนหนึ่งในช่วงสี่มว่งกำลังยืนอยู่ในลานบ้านหลังเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณหุบเขาแถบเทือกเขาโมโซ ในเขตศาสนจักรแคลเรนดอนในประเทศจาเมกา เธอกำลังสอนเด็กน้อย 4 คน และพ่อแม่ให้เล่นเกมโยนห่วง เมโลนี่ แชมเบอร์สเลือกเกมโยนห่วง เพราะช่วยประสานการเคลื่อนไหวให้ดีขึ้น และสอนให้เด็กรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในขณะที่เด็ก ๆ เล่นเกมดังกล่าวอยู่ เธอจะค่อย ๆ สอนให้รู้จักใช้คำสุภาพทั่ว ๆ ไป เช่น “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” เสียงหัวเราะอันเรงระ่าของเหล่าหนูน้อยนั้น ก้องกังวาลไปทั่ว

เมโลนี่อธิบายให้ผู้ปกครองฟังว่า “สำหรับในขณะที่เล่นเกมโยนห่วงเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กต้องออกแรงเมื่อแกโตขึ้น ก็จะสามารถมีส่วนร่วมได้มากยิ่งขึ้น” เธอกล่าวเสริมว่า “การเล่นช่วยปูพื้นฐานสำหรับ

ดร.พียา อมตวิวัฒน์ แปล

การเรียนรู้ต่อไปในภายหน้า”

เมโลนี่เป็น “ผู้ดูแลสัญจร” คนหนึ่งในโครงการผู้ดูแลสัญจรของจาเมกา เป็นโครงการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งอาศัยชุมชนเป็นหลัก โครงการดังกล่าวนั้นองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีชื่อว่า “องค์กรสนับสนุนครอบครัวในชนบท” เป็นผู้ดำเนินการ

หลังจากเล่นกันกลางแจ้งแล้ว ก็ได้เวลาขึ้นไปบนกระเบียงที่สร้างด้วยไม้ เมโลนี่และเด็ก ๆ จะร้องเพลงด้วยกันในขณะที่ล้างมือให้หมดคราบสกปรก เจ้าหน้าที่โครงการผู้ดูแลสัญจรคนหนึ่งได้ออกภาคสนามเพื่อสังเกตการปฏิบัติงานของเมโลนี่ในวันนี้ กล่าวกระซิบว่า “เราพยายามสอนเด็ก ๆ และพ่อแม่ของเขาให้รู้เรื่องสุขอนามัยอันถูกต้องอีกด้วย”

กลับกลับให้แม่母乳

ผู้ดูแลสัญจรเช่นเมโลนี่ก็คือเจ้าหน้าที่ที่มาจากชุมชนที่ยากจนและห่างไกลความเจริญที่ตนให้บริการนั่นเอง ที่เรียกว่า “สัญจร” ก็เพราะเขาเหล่านี้ต้องเดินทางจากบ้านหลังหนึ่งไปยังอีกหลังหนึ่ง ผู้ดูแลสัญจรแต่ละคนต้องรับผิดชอบประมาณ 30 ครอบครัว ซึ่งพวกเขาจะต้องไปเยี่ยมเยียนสัปดาห์ละหลายครั้ง ครั้งละประมาณ 30-45 นาที

การดูแลและให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัยเป็นแนวปฏิบัติในจาเมกาที่สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน ประมาณ 95% ของเด็กอายุ 4-5 ขวบ และ 60% ของเด็กอายุ 3 ขวบ ได้รับประโยชน์จากงานดังกล่าว และในปัจจุบันกำลังเร่งดำเนินงานกันในระดับชาติเพื่อให้เด็กอายุต่ำกว่า 3 ขวบ เด็กจากครอบครัวที่ยากแค้น ด้อยโอกาสที่สุด และเด็กในเขตชนบท ได้มีโอกาสเข้าถึงบริการดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมตามโครงการผู้ดูแลสัญจรสอดคล้องกับงานสำคัญเร่งด่วนของจาเมกาเป็นอย่างดี เพราะมุ่งเน้นปรับปรุงในด้านพัฒนาการ สุขอนามัย และโภชนาการสำหรับเด็กอายุ 0-3 ขวบ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่าในตนเอง สอนให้รู้จักวิธีเลี้ยงเด็ก และช่วยชุมชนในเรื่องกิจกรรม ก่อให้เกิดรายได้ กล่าวโดยสรุป มีผู้ปกครองรวมทั้งสิ้น 14,255 คน และเด็กอีก 22,335 คนในเขตศาสนจักรในชนบท

Jamaica : A smile makes it, worthwhile

รวม 3 แห่งที่ได้รับประโยชน์ นับแต่เริ่มโครงการนี้ในปี 1992

มาถึงบัดนี้เมโลนี่ได้ปฏิบัติงานในชุมชนแห่งนี้เป็นเวลาประมาณ 2-3 เดือนมาแล้ว เธอยืนยันว่าเธอได้สังเกตเห็นพัฒนาการทั้งในบรรดาผู้ปกครองและในหมู่เด็ก ๆ เอง ซึ่งนับว่าคุ้มค่าต่อการที่เธอจะต้องเดินทางมาทำงานถึงวันละกว่า 80 กม. เธอกกล่าวว่า “บรรดาผู้ปกครองและเด็ก ๆ ล้วนน่ารักมาก ทุกคนขยันขันแข็งและกระตือรือร้น ดิฉันชอบอยู่กับเด็ก ๆ งานนี้จึงเป็นงานที่ดิฉันหลงใหลใฝ่ฝัน”

เหล่าผู้ปกครองเองก็ได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นอย่างมาก ยูเทเลีย เบอร์เรลล์ ผู้อำนวยการโครงการฯ กล่าวว่า “บรรดาผู้ดูแลสัญจรเดินทาง

ไปเยี่ยมเยียนครอบครัวต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานกับเด็กอ่อนและผู้ปกครองแต่เด็กอื่น ๆ ก็พลอยได้รับอานิสงส์ไปด้วย”

ปัญหาอุปสรรคที่ท้าทายนับว่าคุ้มค่าทีเดียว

ไม่เพียงแต่เด็ก ๆ และครอบครัวต่าง ๆ เท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ บรรดาผู้ดูแลสัญจรเองก็ได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน จริงอยู่ผู้ดูแลสัญจรทุกคนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แต่ก็มีหลายคนที่ไม่เคยทำงานมาก่อน ดังนั้น ทาง

โครงการฯ จึงจัดการฝึกอบรมให้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมให้พร้อมที่จะปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังจัดส่งเจ้าหน้าที่โครงการฯ ไปคอยติดตามดูแลการปฏิบัติงานในภาคสนามอยู่เป็นระยะ ๆ ฉะนั้น ผู้ดูแลสัญจรจึงไม่เพียงแต่จะได้รับค่าตอบแทนสำหรับงานของตนเท่านั้น แต่ยังมีโอกาสศึกษาต่อและได้รับ

ประกาศนียบัตรในสาขาวิชาชีพอีกด้วย ในขณะที่เมโลนี่กำลังฝึกอบรมด้านการศึกษาศาหรับเด็กปฐมวัย ณ HEART NTA ซึ่งเป็นสถาบันอาชีวศึกษาแห่งชาติ เบอร์เรลล์กล่าวว่า “เรามีแม่กระทั่งผู้ปกครองบางคนที่ร่วมงานตามโครงการฯ จนประสบผลสำเร็จ หลังจากนั้นก็ประกอบอาชีพเป็นผู้ดูแลสัญจรไปเลย ในเมื่อได้ร่วมในโครงการฯ เขาเหล่านี้ย่อมมีความเข้าใจในประสบการณ์ของบรรดาผู้ปกครองในชุมชนเป็นอย่างดี”

ยูนิเซฟและมูลนิธิเบอร์นาร์ด วัน เลียร์ ได้ดำเนินการประเมินผลโครงการฯ และพบว่าโครงการนี้เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ในขณะที่ได้ขยายโครงการฯ อย่างได้ผลไปยังประเทศอื่น ๆ ในแถบแคริบเบียนอีก 4 ประเทศ คือ โดมินิกา เกรนาดา เซนต์ลูเชีย และเซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ เมื่อเร็ว ๆ นี้ เบอร์เรลล์ได้เสนอโครงการนี้ไปยังภูมิภาคแอฟริกา และหวังว่าจะขยายงานออกไปได้ด้วยดีเช่นกัน

แต่ไม่ใช่ว่าโครงการผู้ดูแลสัญจรของจาเมกาจะปราศจากปัญหาอุปสรรคอันท้าทาย เมโลนี่อธิบายว่า “ในตอนแรกผู้ปกครองบางคนไม่เลื่อมใสศรัทธาเท่าใดนัก อ้างว่าลูกของเขาจะอ่อนเกินที่จะเรียนรู้ แต่เมื่อดำเนินงานตามโครงการฯ ไปได้ประมาณ 3 เดือน ผู้ปกครองเหล่านี้กลับยืนยันว่าลูกน้อยของเขาจำเสียงเขาได้ แฉมเด็กบางคนยังสามารถแยกแยะรูปทรงได้อีกด้วย”

ยาซานซ์ เบลล์ แม่มือใหม่ในโครงการฯ ผู้มีอายุ 41 ปี แสดงความกระตือรือร้นเช่นเดียวกับเมโลนี่ เธอยิ้มพร้อมกับการกล่าวว่า “ดิฉันสนุกกับโครงการนี้ คุณเรียนรู้ที่จะให้เกียรติแก่เด็ก ๆ และให้ความรักต่อแกเป็นอย่างมาก เรียนรู้ที่จะบอกลูก ๆ ว่า แม่รักเธอนะ ตอนนี้อายุดิฉันอายุเพียง 5 เดือน ดังนั้น ดิฉันจึงยังจะต้องไปอีกไกล”

เมโลนี่ กล่าวว่า “เมื่อได้เห็นว่าการที่ดิฉันทำอยู่เอื้ออำนวยประโยชน์แก่เด็ก ทำให้รู้สึกว่าการเดินทางมาทำงานดูจะสั้นลง ดิฉันมีความสุขที่จะเดินทางมาทำงาน ถึงแดดจะร้อนก็ไม่เป็นไร เมื่อเห็นรอยยิ้มของเด็ก ๆ ก็นับว่าคุ้มค่าแล้ว” □

A recipe for success
in Papua New Guinea

ศรีน้อย โกวาทอง แปล

บาร์บารา มี เป็นครูสอนอยู่ที่หมู่บ้านฮานัว มาดา ในเมืองพอร์ตมอร์สบี อันเป็นเมืองหลวงของประเทศปาปัวนิวกินี ชุมชนเมืองแห่งนี้อยู่ไม่ไกลจากใจกลางเมืองที่ทันสมัย เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของคนพื้นเมืองเผ่าไมตู ซึ่งนิยมปลูกบ้านบนเสาสูง ๆ เหนือน้ำ ทุกวันบาร์บาราจะเดินไปสอนในชั้นเรียนระดับ

มากมายกว่า 800 ภาษาด้วยกัน และถึงแม้ว่าบรรดาโรงเรียนในปาปัวนิวกินีจะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษก็ตาม บาร์บาราก็ยังคงสอนทุกวิชาเป็นภาษาไมตู วิชาต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ วิชาภาษา การนับเลข สีสันและรูปทรง วัฒนธรรม และชีวิตในชุมชน

สูตรแห่งความสำเร็จ ในประเทศปาปัวนิวกินี

เด็ก ๆ .. ในประเทศปาปัวนิวกินีซึ่งมีภาษาที่แตกต่างกันกว่า 800 ภาษา สามารถเริ่มต้นประสบการณ์การเรียนรู้ได้โดยใช้ภาษาแม่ของพวกเขาเอง

อนุบาลของเธอที่โรงเรียนฮาการา ลูกศิษย์ตัวน้อยจำนวน 35 คนของเธอ จะกล่าวแสดงความเคารพ เธอเป็นภาษาไมตู ซึ่งเป็นภาษาแม่ของพวกเขา ภาษาไมตูเป็นหนึ่งในภาษาพื้นเมืองของประเทศที่ประกอบด้วยเกาะเล็กเกาะน้อยแห่งนี้ ซึ่งมีจำนวน

บาร์บารากล่าวว่า “ในวิชาภาษา เราสอนให้นักเรียนอ่านและเขียนภาษาไมตู จากอิทธิพลของมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในช่วงแรก ทำให้เรามีการแปลพระคัมภีร์ไบเบิลและเพลงสวดของคริสต์ศาสนานิกายเมธอดิสต์กันแล้ว และในขณะนี้ก็มีหนังสืออื่น ๆ เป็นภาษาไมตูอีกด้วย” เพื่อเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของตน ลูกศิษย์ของบาร์บาราจะเรียนเกี่ยวกับปฏิทินของพวกไมตู ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างแปลก นั่นก็คือ ปฏิทินของพวกเขามี 13 เดือน เหมือนกับปฏิทินของประเทศตะวันตกซึ่งมี 12 เดือน บาร์บารากล่าวต่อไปว่า “เด็ก ๆ จะพบว่า ตามธรรมเนียมของเผ่าไมตูแล้ว แต่ละเดือนจะเป็นตัวกำหนดว่าชาวบ้านจะทำกิจกรรมได้บ้าง ตัวอย่างเช่น ในช่วงต้นปีก็จะปลูกพืชในสวน ราวเดือนกันยายนจะเป็นช่วงเทศกาลต่าง ๆ เราจึงสอนให้เด็กรู้จักการเต้นระบำแบบต่าง ๆ สำหรับงานเฉลิมฉลอง

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ทั่วประเทศใช้หลักสูตรในลักษณะเดียวกันสำหรับชั้นอนุบาล 2 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา กล่าวคือ กำหนดให้สอนเป็นภาษาท้องถิ่นของเด็ก ๆ เฟรด วานเซีย ครูผู้สอนในหมู่บ้านอุมบูกุล ซึ่งเป็นหมู่บ้านชนบทบนเกาะนิวฮันโนเวอร์ในเขตจังหวัดนิวไอร์แลนด์ จัดแบ่งตารางสอนของเขาโดยสอนลูกศิษย์เป็นภาษาถิ่นกัก ซึ่งเป็นภาษาพื้นเมืองของชนเผ่ารวม 20,000 คน ทั้งยังสอนให้เด็ก ๆ รู้จักวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของบรรพบุรุษ รวมทั้งการพิทักษ์รักษาบรรดาหินปะการัง ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาและทรัพยากรทางทะเลอื่น ๆ ที่อำนวยความสะดวกแก่ชาวบ้าน

A recipe for success in Papua New Guinea

สูตรแห่งความสำเร็จ

สูตรดังกล่าวเป็นสูตรแห่งความสำเร็จ เด็ก ๆ อ่านออกเขียนได้เป็นภาษาแม่ของตน เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีดั้งเดิม และเริ่มรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของตน บรรดาผู้เชี่ยวชาญได้สังเกตเห็นว่า ในขณะที่เด็ก ๆ มีการพัฒนา มีความคืบหน้า ทางด้านการรู้คิด และทางด้านวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการเล่าเรียนต่อไป ดังที่บาร์บารา มิ ได้กล่าวอธิบาย “เมื่อเด็ก ๆ มาถึงโรงเรียน เป็นครั้งแรก มักจะรู้สึกสับสน เพราะแกลได้เรียน ภาษาภายในครอบครัวของแกลเอง บรรดาครูคอยช่วย เป็นทางการ การเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบแบบแผน เป็นของใหม่ ซึ่งแกลไม่คุ้นเคย แต่เมื่อถึงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่แกลเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ที่สั่งสมมา จะช่วยให้แกลเริ่มภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น”

เราเห็นด้วยกับข้อคิดเห็นของบาร์บารา ดัง เห็นได้อย่างเด่นชัดในความสามารถของบรรดา เด็ก ๆ อายุ 8 ขวบ เช่น ไมเคิล ซึ่งเป็นเด็กลูกครึ่ง เช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ ในปาปัวนิวกินี สเตฟานี มาลัน

แม่ของเธอ เป็นชาวโมตู พ่อของเขามาจากเผ่ามานูส ซึ่งพูดภาษาพิตจิน สเตฟานียืนยันว่า “ไมเคิล ได้เรียนภาษาโมตูและพิตจินมาแล้ว และกำลังเริ่มเรียนภาษาอังกฤษอยู่ เขาจึงพูดคล่องทั้งสามภาษา อย่างพอ ๆ กัน”

ข้อเท็จจริงที่ทำให้เราขวนคิด ภาษาอังกฤษ เป็นหนึ่งในสามภาษาราชการของปาปัวนิวกินี ซึ่งใช้ควบคู่กันไปกับภาษาโมตูและพิตจิน แต่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกของคนเพียง 50,000 คน เท่านั้น ในปาปัวนิวกินีซึ่งมีประชากรประมาณ 5.5 ล้านคน ภาษาต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ทั่วประเทศมีถึง 823 ภาษาด้วยกัน นับว่าเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางภาษามากที่สุดในโลก แต่ก็มุ่งมั่นที่จะรักษาความเป็นเอกลักษณ์นี้ไว้ ปาปัวนิวกินีเป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศหนึ่งที่มุ่งมั่นที่จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมของตน โดยมียุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่ง คือรวมการสอนภาษาพื้นเมืองไว้ในระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน

ขบวนการสอนเป็นหลายภาษาให้เป็นนโยบายระดับชาติ

แต่ปาปัวนิวกินีเพิ่งมีนโยบายการสอนเป็นสองภาษาเมื่อไม่นานมานี้เอง นับแต่ปี 1870 เป็นต้นมา โรงเรียนมิชชันนารีแห่งแรก ๆ ในปาปัวนิวกินีสอนเป็นภาษาพื้นเมือง แต่ได้เริ่มใช้นโยบายการสอนเป็นภาษาอังกฤษแต่เพียงภาษาเดียวในช่วงทศวรรษ 1950 เมื่อปาปัวนิวกินีได้รับเอกราชในปี 1975 ก็ได้มีการพิจารณาทบทวนนโยบายดังกล่าว แต่ยังคงนโยบายนี้ไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาปี 1976

ต่อมาในปี 1979 รัฐบาลมิใช่เป็นผู้ริเริ่มนโยบายการสอนภาษาพื้นเมืองในระดับก่อนวัยเรียน แต่เป็นพ่อแม่กลุ่มหนึ่งบนเกาะบูแกงวิลลีในจังหวัดโซโลมอนส์เหนือ ซึ่งหวังไว้ว่าลูกหลานของตนกำลังจะสูญเสียภาษาและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของตนไป จึงได้ก่อตั้งโรงเรียนที่ใช้ภาษา

A recipe for success in Papua New Guinea

พื้นเมืองขึ้นในชุมชน ซึ่งต่อมาก็กลายเป็นโรงเรียนอนุบาลที่ใช้ภาษาพื้นเมือง ด้วยเงินอุดหนุนจากท้องถิ่น และด้วยความช่วยเหลือจากองค์กรพัฒนาเอกชน โรงเรียนเหล่านี้แพร่ขยายออกไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว ทำหน้าที่ที่รัฐบาลได้หลอมรวมโครงการนี้ไว้ใน การปฏิรูปการศึกษา เมื่อปี 1995 โดยมีหน่วยงานที่ดูแลระบบการศึกษาในโรงเรียนในระดับชาติเป็นผู้รับผิดชอบ

หลังจากที่ได้ดำเนินงานอย่างไม่เป็นทางการกันมาเป็นเวลากว่า 15 ปี ก็ยังสามารถปรับเปลี่ยนแนวการดำเนินงานตามโครงการนี้กันได้ อีก ตัวอย่างเช่น เฟรดเรียนรัฐวิธสอนโดยสังเกตการณ์สอนของครูที่มีประสบการณ์มากกว่า เขากล่าวว่า “สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ผมเติบโตขึ้นในหมู่บ้าน และเรียนหนังสือที่นี่ก่อนที่จะเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นผมจึงรู้ถึงวิถีชีวิตและภาษาของเราเป็นอย่างดี”

มสวักตันการศึกษาหลายภาษาสู่ นโยบายในระดับชาติ

นโยบายการศึกษาทวิภาษาของประเทศปาปัวนิวกินีถือเป็นประเด็นที่ค่อนข้างใหม่ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1870 โรงเรียนศาสนาแห่งแรกๆ ในปาปัวนิวกินี ดำเนินการเรียนการสอนในภาษาถิ่น จนในทศวรรษที่ 1950 มีการบังคับใช้นโยบายให้นักเรียนศึกษาภาษาอังกฤษ

เพียงภาษาเดียว ภายหลังการทบทวนกฎหมายเมื่อปาปัวนิวกินีได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1975 และนโยบายดังกล่าวยังคงมีผลบังคับใช้เรื่อยมาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1976

ต่อมาในปี ค.ศ. 1979 มีการจัดการศึกษาภาษาถิ่นในระดับอนุบาลโดยกลุ่มผู้ปกครองบนเกาะบูเคนิวในจังหวัดโซโลมอนส์เหนือ แทนที่จะเป็นบทบาทของรัฐบาล เพราะผู้ปกครองนักเรียนต่างกังวลว่าเด็ก ๆ กำลังสูญเสียรากเหง้าทางภาษา

และวัฒนธรรม จึงมีการพัฒนาโรงเรียนชุมชน (Viles Tok Ples Skul-VTPS) ให้เป็น “โรงเรียนภาษาประจำหมู่บ้าน” ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น Tok Ples Pri Skul (TPPS) หมายถึง “โรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนการสอนในภาษาแม่” ต่อมาโรงเรียนดังกล่าวได้ขยายตัวไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็วจากการสนับสนุนของกองทุนท้องถิ่นและองค์กรพัฒนาเอกชน จนกระทั่งการศึกษารูปแบบดังกล่าวได้รับการผนวกให้อยู่ภายใต้แผนปฏิรูปการศึกษาปี ค.ศ. 1995 และปัจจุบันถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร

แม้จะดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการ

มาเป็นเวลากว่า 15 ปี แต่แผนการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวยังคงเปิดโอกาสสำหรับการฝึกหัดและคิดค้นด้วยตนเอง ดังเช่น เฟรด ซึ่งเรียนรัฐวิธการสอนผ่านการสังเกตจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า เฟรดกล่าวว่า “สิ่งสำคัญที่สุดคือการที่ผมเติบโตในหมู่บ้านแห่งนี้ และเข้ารับการศึกษานี้ตั้งแต่ก่อนจะถึงระดับมัธยมศึกษา ผมจึงเข้าใจถึงวิถีชีวิตและภาษาของพวกเขา” □

Ireland : Mothers
talking to mothers

ดร.พียา อมตวิวัฒน์ แปล

ประเทศไอร์แลนด์ : แม่คุยกับแม่

ในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา
ในบางเขตในเมืองหลวง
ของไอร์แลนด์นั้น มีโครงการ
แม่ในชุมชนซึ่งเอื้อประโยชน์
ให้กับแม่ที่เพิ่งคลอดลูก
เป็นคนแรก นวัตกรรม
ตามโครงการนี้
ก็คือ เหล่าแม่ในย่านนั้นที่มี
ประสบการณ์ จะเป็นผู้ให้
คำแนะนำชี้แนะแก่บรรดา
แม่มือใหม่

เมื่อไม่นานมานี้เอง เขตเบลลิมันมีแต่เพียง
ห้องแถวสี่เทาทีม ๆ มีเสาศาอากาศโทรทัศน์ระโยงระยาง
เต็มไปหมด ช่างบันไดสกปรกเลอะเทอะจากรอยสีฟัน
ทุกหนทุกแห่งมีแต่คนตกงานและติดยาเสพติด
อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา
เศรษฐกิจอันเฟื่องฟูของ “เสือเคลติก” ได้แปร
เปลี่ยนแม่กระทิงย่านชนชั้นกรรมกรแห่งนี้ ซึ่งอยู่
ห่างจากย่านการค้าในดับลินไปประมาณ 5 กม. โดย
ทางการค่อย ๆ รั้งถอนอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม
และย้ายผู้พักอาศัยไปอยู่ในบ้านหลังเล็ก ๆ ที่น่าอยู่
ในขณะนี้ก็มีโรงแรมหรูหรูปิดใหม่ขึ้นแห่งหนึ่ง และ
กำลังสร้างกันอยู่อีกหลายแห่งด้วยกัน เมื่อ 8 ปี
ที่แล้วมาสภาพการณ์เช่นนี้ไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้
เมื่อได้เริ่มโครงการแม่ในชุมชนในย่านดังกล่าว

โครงการนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อต้นทศวรรษ 1980
เพื่อช่วยแม่ที่เพิ่งคลอดลูกคนแรกให้เริ่มต้นด้วยดี

โดยดำเนินงานกันในเขตด้วยโอกาสหลายเขตใน
ดับลิน ทางกรรณำเสนอโครงการนี้ต่อบรรดาแม่
ที่เพิ่งคลอดลูกคนแรก โดยเปิดโอกาสอย่างเต็มที่
ให้เลือกว่าจะร่วมในโครงการหรือไม่ แต่ในเขต
ต่าง ๆ เช่น เบลลิมัน เกือบ 80% ลงทะเบียน
ร่วมในโครงการ ในปี 2005 กว่า 50% ของแม่ที่
ร่วมในโครงการมาจากครอบครัวที่มีแต่เพียงแม่
เท่านั้น และมีเกือบ 10% ที่เป็นวัยรุ่น

ดื่มกาแฟกับไปคุยกับไป

ที่อื่น ๆ ก็มีโครงการในทำนองเดียวกันนี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหราชอาณาจักร แต่
โครงการแม่ในชุมชนนั้นแตกต่างออกไป กล่าวคือ
นักสังคมสงเคราะห์หรือนางพยาบาลมิใช่เป็นผู้
ดำเนินงาน แต่ทางโครงการฯต่างหากเป็นผู้คัด
เลือกและฝึกอบรมเหล่าแม่ในชุมชนให้เป็นผู้รับผิดชอบ

การดำเนินงาน แม่เหล่านี้เป็นอาสาสมัคร ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่ารถแค่เพียงเล็กน้อย ในช่วงเวลา 2 ปีอาสาสมัครเหล่านี้จะเดินทางไปเยี่ยมเยียนครอบครัวต่างๆ เดือนละครั้ง เพื่อจะกินกาแฟกับบรรดาแม่ลูกอ่อน และพูดคุยกันว่าลูกน้อยได้ก้าวหน้าหรือมีปัญหาอย่างไรบ้าง เบริดา มอลลอย ผู้อำนวยการโครงการฯ กล่าวว่า “โครงการนี้ดำเนินไปด้วยดี เพราะในหนึ่งนัยหนึ่งนับเป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการศึกษาในระบบ ส่วนอีกนัยหนึ่งก็เป็นการศึกษานอกระบบ แนวคิดก็คือว่าในบั้นปลายแล้ว เราประสงค์จะให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณมีความเข้าใจเกี่ยวกับลูกหลานของคุณเป็นอย่างดี” การเข้าไปจัดให้เจ้าหน้าที่อนามัยเป็นด่านหน้านั้นช่วยให้บรรดาแม่ที่ยังสาวอยู่มีความไว้วางใจ เชื่อใจ อดทน แต่แม่ของทัตตี้มีอายุ 4 เดือน กล่าวว่า “เรากินกาแฟด้วยกันอย่างเป็นประจำเอง จึงสะดวกใจที่จะพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา”

จินมีอายุ 38 ปี เธอเป็นคนที่ใช้ชีวิตชีวาช่างพูด และกระฉับกระเฉง เธอร่วมในโครงการนี้เมื่อ 12 ปีมาแล้วเมื่อคลอดลูกคนแรก มาบัดนี้เธอปฏิบัติงานเป็นแม่อาสาสมัครคนหนึ่งในเบลลีมัน เธออธิบายว่า “เราไม่ได้ไปเยี่ยมบรรดาแม่เหล่านี้เพื่อบิบบี้กับเขา แต่ไปเพื่อตอบข้อสงสัยบางประการที่เขาอาจจะ มี ตัวอย่างเช่น การที่ลูกน้อยของฉันทำเช่นนี้เป็นของธรรมดาหรือไม่ หรือทำไมเขาจึงไม่เป็นเช่นนั้นเรา จึงอาศัยประสบการณ์หรือสามัญสำนึกของเรา หากมีสิ่งใดที่เราไม่รู้ เราก็จะถามนางพยาบาลประจำโครงการฯ

วาล์วที่เห็นด้วย

แหล่งข้อมูลอีกแหล่งหนึ่งสำหรับแม่ผู้มาเยือนก็คือ บรรดาเอกสารที่หน่วยบริการด้านอนามัยจัดหาไว้ให้ โดยอาศัยแผนภาพประกอบเอกสารเหล่านี้อธิบายว่าเหตุใดจึงควรพูดกับลูกน้อยด้วยวาจาอันไพเราะ อุ้มลูกน้อยไว้ในวงแขนพาไปฉีดวัคซีน และไม่ให้นานจนเหนื่อยมากเกินไป ซิโอบัน ผู้ผ่านการอบรมตามโครงการฯ และบัดนี้ปฏิบัติงานเป็นแม่ผู้มาเยือนคนหนึ่งในเบลลีมัน ยืนยันว่า “แท้ที่จริงแล้ว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ดูเป็นเรื่องที่เรารู้กันอยู่แล้ว แต่หากไม่มีผู้ชี้แจง เราอาจไม่รู้ก็ได้ ตัวอย่างเช่น ดิฉันไม่ทราบมาก่อนเลยว่า เราจำเป็นต้องอ่านนิทานให้ลูกฟัง” ดังนั้นทันทีที่ลูกน้อยมีอายุ 9 เดือน บรรดาแม่จะได้รับการสนับสนุนให้เป็นสมาชิกห้องสมุดที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด

โครงการแม่ในชุมชนได้จ้างนางพยาบาลไว้ 12 คน และปฏิบัติงานร่วมกับบรรดาแม่อีก 1,200 คน โดยใช้งบประมาณปีละ 800,000 ยูโร ผลงานตามโครงการฯ นั้นเห็นได้อย่างชัดเจนทีเดียว ในปี 1990 มุลนิธิเบอร์นาร์ด วัน เลียร์ ได้ทำการศึกษาวิจัยแม่ลูกอ่อนที่เพิ่งคลอดลูกคนแรกรวม 232 คน ในบรรดาผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯ นั้น 98% อ่านนิทานให้ลูกฟัง ในขณะที่เพียง 54% ของสตรีในกลุ่มอื่นๆ เท่านั้นที่ทำเช่นนั้น อีก 7 ปีต่อมา ทางมูลนิธิฯ ได้ทำการวิจัยกับ 1 ใน 3 ของสตรีในกลุ่มเดิม และพบว่า 50% ของผู้ผ่านการอบรมโครงการฯ ไม่เห็นด้วยกับการสั่งสอนเด็กด้วยการตบตี ส่วนในกลุ่มอื่นๆ นั้น มีน้อยกว่า 25% ที่ไม่เห็นด้วย บรรดาแม่ที่ผ่านการอบรมตามโครงการฯ มักจะดูแลลูกให้ทำการบ้าน จำกัดเวลาดูโทรทัศน์ ทำอาหารแปลกๆ ให้ทาน และพาออกไปหาหมอฟัน เบริดา มอลลอย กล่าวย้าว่า “สิ่งต่างๆ เหล่านี้ดูไม่ใช่เรื่องใหญ่แต่ประการใด แต่เพียงเวลา 2-3 ชั่วโมงที่เราให้แก่แม่เหล่านี้ก็นับว่าคุ้มค่าทีเดียว” □

Playing under
the fig trees in Kenya

วิไลลักษณ์ ผดุงกิตติมาลย์ แปล

เด็ก ๆ ในชุมชนชนบทแห่งหนึ่ง
ในเคนยาขอขอบคุณ “โลอิปี”
ซึ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน
ที่ตอบสนองความต้องการในเชิง
วัฒนธรรมของตนได้เป็นอย่างดี

การเล่นใต้ต้นมะเดื่อในเคนยา

ในภาษาของชนเผ่าแซมบูรู ซึ่งเร่ร่อน
เลี้ยงสัตว์อยู่ทางภาคเหนือของเคนยานั้น คำว่า
“โลอิปี” หมายถึง “ร่มไม้” ในดินแดนที่ร้อนระอุ
และแห้งผากดังกล่าว บริเวณใต้ร่มไม้อันมีค่า
มีส่วนสำคัญในชีวิตของชาวบ้านเป็นอย่างมาก
ชายชาวแซมบูรูจะกำหนดให้ประชุมสภาชุมชนกัน
ใต้ร่มต้นไม้เพื่อร่วมกันตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ และ
เป็นธรรมเนียมที่บรรดาเย้ายายของชนเผ่าแซมบูรู
ซึ่งเป็นผู้คอยฟูมฟักลูกหลานของตนสืบมาเป็น
เวลาช้านาน จะคอยป้อนอาหารให้แก่บุตรหลาน
ตัวน้อย ๆ ที่แสนสุดรัก สอนให้ร้องเพลง และ
เล่านิทานให้ฟังในบริเวณใต้ร่มเงาไม้ใหญ่เหล่านี้

ดังนั้น จึงเหมาะสมทีเดียวที่มาบัดนี้จะนำคำ
ของชนเผ่าแซมบูรู ซึ่งหมายถึงร่มไม้และการร่วม
ประชุมมาใช้สำหรับการริเริ่มงานในด้านการศึกษา
ซึ่งสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรมของ
ชาวบ้านเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อเตรียมเด็ก ๆ ให้
พร้อมสำหรับการศึกษาในโรงเรียน บรรดาเด็ก ๆ
ชาวแซมบูรูที่ได้ร่วมในโครงการโลอิปี ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของโครงการดูแลและให้การศึกษแก่เด็ก
ปฐมวัยในเคนยาทั่วประเทศ จะใช้เวลาทั้งวันใน
บริเวณของชุมชนที่เรียกว่าโลอิปีเพื่อเล่นและเรียนรู้
ร่วมกับเด็กอื่น ๆ รุ่นราวคราวเดียวกันใต้ต้นมะเดื่อ

มาเรียม ลาบุคคุม แม่ลูกหก กล่าวว่า “เด็ก ๆ
เหล่านี้เติบโตขึ้นมาพร้อมกับเด็กอื่น ๆ แทนที่จะอยู่

อย่างโดดเดี่ยว เราไม่แน่ใจว่าในเมือง (ไนโรบี) ลูก ๆ
จะได้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนหรือไม่ แต่ที่ศูนย์เหล่านี้
เขาจะได้รับการเตรียมเป็นอย่างดีเกี่ยวกับชีวิต
ในสภาพภาคหน้า รวมทั้งเรื่องที่เขาอาจจะทำอะไร
ได้บ้างเมื่อเติบโตขึ้น” วิลคิสเตอ มูโรรุ แม่อีกคนหนึ่ง
กล่าวเสริมเติมว่า “ลูก ๆ กำลังเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่
เราไม่เคยมีโอกาสเรียนรู้แต่อย่างใด”

ในเขตของชนเผ่าแซมบูรู ซึ่งมีอาณาบริเวณ
อันกว้างใหญ่ไพศาลนั้น มีร่มไม้โลอิปีอยู่อย่างน้อย
85 แห่ง และเด็ก ๆ จากชุมชนต่าง ๆ จะไปร่วมชุมนุม
กันที่โลอิปีที่ใกล้ที่สุด โครงการนี้ไม่มีวัตถุประสงค์
ที่จะครอบงำชุมชน และมุ่งเน้นให้ใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรในชุมชน ดังนั้นวัสดุที่ใช้ในโลอิปีส่วนใหญ่
จึงเป็นสิ่งที่ผลิตขึ้นในชุมชนนั้น ๆ และเหล่าผู้ดูแล
ก็คือบรรดาแม่ เย้ายาย และสมาชิกอื่น ๆ ในชุมชน
โครงการนี้มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่เด็กอายุต่ำกว่า 4 ขวบ
หลังจากนั้นแล้วจะส่งเสริมให้เข้าเรียนในระดับอนุบาล
หากมี แต่หากไม่มีก็จะรวมกิจกรรมสำหรับเด็กโต
ไว้ในกิจกรรมของโลอิปีอีกด้วย

ที่โลอิปีแห่งหนึ่งใกล้สำนักงานใหญ่ในเขต
มาราลาล ซึ่งอยู่ทางเหนือของไนโรบีออกไปประมาณ
280 กม. เด็ก ๆ จะฟังนิทานว่าด้วยต้นกำเนิดของ
มนุษย์เรา หัดล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ร้องเพลง
ทายปริศนา และเล่นฟุตบอลโดยอาศัยลูกฟุตบอล
พลาสติกราคาถูก ๆ ดังที่ผู้ฝึกอบรมคนหนึ่งกล่าว

อธิบายว่า “ระยะนี้เป็นระยะที่ย่างยากเกินไปที่จะใช้หนังสือ เราสอนโดยอาศัยสิ่งต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ไม่เหมือนกับเด็ก ๆ ในเขตเมือง เด็กของเราไม่มีของเล่นสมัยใหม่หรือการ์ตูนของดิสนีย์แต่อย่างใด”

สำหรับการเล่นเกมและกิจกรรมอื่น ๆ นั้น ผู้จัดจะสอดแทรกเทคนิคสมัยใหม่เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจใฝ่รู้เข้ากับวิถีเลี้ยงเด็กแบบดั้งเดิม มาเรีย กิยาเซีย อาสาสมัครของศูนย์ฯคนหนึ่ง กล่าวว่า “เราปล่อยให้เด็ก ๆ ได้เล่น พักผ่อน หรือนอนหลับ” ครูมาร์ติน โอลังกานันยังพร้อมกับการกล่าวเสริมว่า “เราปล่อยให้เขาร้องไห้ด้วย เราปล่อยให้เขาเข้าใจว่าชีวิตคืออะไร ตั้งแต่อายุยังน้อยทีเดียว” โอลังกาได้รับการฝึกอบรมจากการสัมมนาว่าด้วยการศึกษาในระดับปฐมวัย ซึ่งทางรัฐบาลได้จัดขึ้น เขาเล่าว่าในการสัมมนากล่าวครุมีโอกาสเรียนรู้ว่าจะโน้มน้าวชักจูงเด็กผู้มีจิตใจอันเปราะบางได้อย่างไร “ควรปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ แต่ก็ต้องอาศัยการชี้แนะเพื่อมิให้เกิดอันตราย”

เด็ก ๆ ที่ร่วมในโครงการโลอิปีได้รับประโยชน์อื่น ๆ อีกด้วย เช่น การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานและการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคภัยต่าง ๆ ในวันที่มีการชุมนุมกัน พ่อแม่จะได้รับการชักจูงให้มากับลูก ๆ ด้วย เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สุขอนามัย และการพัฒนา คิม่าเซียกล่าวว่า “ตัวอย่างเช่น หากเด็กจำเป็นต้องกินยาในช่วงนอกเวลาของศูนย์ฯ คุณก็จะต้องอาศัยพ่อแม่แน่นอน ในขณะที่เหล่าผู้ปกครองค่อย ๆ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับอนามัยของลูก เป็นผลให้เรามีความมั่นใจยิ่งขึ้น”

เปิดโอกาสให้มืออาชฌาณสาธิตยังชีพ

โครงการโลอิปีมีผลดีเป็นหลายประการ กิลเบิร์ต โมมันยี อาจารย์ผู้บรรยายวิชาสังคมวิทยา ณ มหาวิทยาลัยไนโรบี กล่าวว่า ประการแรกที่สำคัญที่สุดคือ “โครงการนี้ช่วยให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาทักษะทางการสื่อสาร มีทักษะทางสังคมดีขึ้น และมีร่างกายแข็งแรง” นอกจากนี้ เด็ก ๆ ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องน้ำสะอาด อาหาร

ปลอดภัย สุขอนามัย และค่านิยมของชาวบ้านอีกด้วย จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การขึ้นนำและวางนโยบายที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในหมู่ชุมชนที่เลี้ยงปศุสัตว์ในแอฟริกาตะวันออก พบว่าการดำเนินงานเชิงบูรณาการดังกล่าวได้อำนวยประโยชน์ให้แก่เด็ก ๆ ประมาณ 27,000 คน รวมทั้งครอบครัวของเด็กเหล่านี้ในเขตแซมบูรู ผลก็คือถึงแม้ว่าเด็ก ๆ ในเขตแซมบูรูจะมาจากชุมชนที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในเคนยา 54% ของเด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเข้าเรียนในระดับอนุบาล ในขณะที่อัตราเฉลี่ยในระดับชาติอยู่ที่ 45%

โดยเหตุที่โครงการโลอิปีมีรากเหง้าอยู่ในชุมชน จึงช่วยให้ชุมชนเข้มแข็งไปด้วยเพราะศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวได้กลายเป็นจุดศูนย์รวมสำหรับงานด้านโภชนาการ อนามัยและการศึกษาของชุมชนในวงกว้าง โจเซฟ มาวารา ผู้บริหารท้องถิ่นผู้หนึ่งอธิบายถึงวิธีการที่ศูนย์เหล่านี้ได้ประสานสัมพันธ์กับองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี เก็บบัตร์บันทิกประวัติโรคของเด็ก ๆ และได้รับความเห็นชอบและสนับสนุนจากรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และครู ส่วนกระทรวงสาธารณสุขช่วยจัดหาวัคซีนและยาต่าง ๆ มาให้ เป็นต้น ชารายการกระทรวงศึกษาธิการผู้หนึ่งกล่าวว่า “ไม่น่าแปลกใจเลย เมื่อเราพูดถึงเรื่องการยิงกระสุนนัดเดียวได้นกหลายตัว ใครบ้างจะไม่ประสงค์ที่จะสนับสนุนโครงการนี้ ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ชีวิตเราดีขึ้นเป็นอย่างมาก”

ในขณะที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีเป้าหมายที่จะขยายโครงการไปยังประเทศอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ชุมชนที่ร่ำรวยไปเพื่อเลี้ยงปศุสัตว์ตามที่ต่าง ๆ กำลังจะแปรเปลี่ยนไปเป็นชุมชนที่ตั้งรกรากเป็นหลักแหล่ง จากสถิติของออกซ์แฟม ปี 2005 พบว่า เด็กในวัยเรียนประมาณ 25-40 ล้านคนทั่วโลกอยู่ในชุมชนที่ร่ำรวยไปเพื่อเลี้ยงปศุสัตว์ตามที่ต่าง ๆ และในจำนวนนี้มีเพียง 10-50% เท่านั้นที่มีโอกาสเรียนหนังสือ ในปัจจุบันมีการนำเอารูปแบบโครงการโลอิปีไปปฏิบัติแล้วในเคนยา แทนซาเนีย อุกันดา เอธิโอเปีย ไนจีเรีย และนามิเบีย □

UNESCO and early childhood - a timeline

ศรีน้อย ไพวาทอง แปล

ปฏิทินการดำเนินงานของยูเนสโก เพื่อประโยชน์แก่เด็กปฐมวัย

ถึงแม้ว่ายูเนสโกจะมีส่วนร่วมในงานด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตั้งแต่เริ่มก่อตั้งองค์การฯ ก็ตาม เพิ่งจะเริ่มใช้ศัพท์บัญญัติ “การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย” กันในช่วงทศวรรษ 1980 มานี้เอง

- 1948** - ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนประกาศไว้ว่า เด็กมีสิทธิได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
- ทศวรรษ 1950 - 1960** - ยูเนสโกสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่เด็กปฐมวัยขององค์การโลกว่าด้วยการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมุ่งเน้นเด็กเล็กอายุ 0 - 8 ปี
- 1971** - ยูเนสโกรวมกิจกรรมด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ในแผนงาน และงบประมาณขององค์การฯ เป็นครั้งแรก
- 1979** - ค่อย ๆ เริ่มมีการพิจารณาเห็นว่างานเพื่อประโยชน์แก่เด็กปฐมวัยมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในขอบข่ายของการศึกษาในระบบเท่านั้น คณะกรรมการบริหารยูเนสโกขอให้ผู้อำนวยการใหญ่พิจารณาหาทางแก้ปัญหาของเด็กในเชิงบูรณาการ โดยคำนึงถึงงานในสาขาต่าง ๆ ที่องค์การฯ รับผิดชอบอยู่ด้วย
- 1981** - ในการประชุมปริกษาระดับนานาชาติว่าด้วยการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งยูเนสโกได้จัดให้มีขึ้น ที่ประชุมได้บัญญัติศัพท์ “การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย”
- 1983** - ก่อตั้งคณะที่ปรึกษาว่าด้วยการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งยูเนสโกได้ร่วมงานด้วย คณะที่ปรึกษาดังกล่าวซึ่งประกอบด้วยองค์การระหว่างประเทศรวมหลายองค์การด้วยกัน มุ่งเน้นการดำเนินงานในประเทศกำลังพัฒนา
- 1984** - โนแผนดำเนินงานระยะ 5 ปี ฉบับใหม่มีการเสนอให้ส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน
- 1989** - ที่ประชุมสมัยสามัญให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานตามโครงการใหม่เพื่อประโยชน์แก่เด็ก ๆ และสภาพแวดล้อมในครอบครัว โดยให้ร่วมมือกับยูนิเซฟ องค์การอนามัยโลก ธนาคารโลก และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- 1989** - สหประชาชาติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็ก ซึ่งระบุไว้ว่า ในการดำเนินงานทั้งปวงสำหรับเด็กนั้น จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ
- 1990** - ที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนที่จอมเทียน (ประเทศไทย) รับรองปฏิญญาซึ่งระบุไว้ว่า การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
- 1998** - ที่ประชุมระหว่างยูเนสโกและยูนิเซฟชี้ให้เห็นว่า สำหรับงานความร่วมมืออันสำคัญระหว่างหน่วยงานทั้งสองรวม 7 ด้าน ด้วยกันนั้น งานด้านการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอันดับแรก
- 2000** - ในการประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาที่ดาการ์ (เซเนกัล) บรรดาผู้แทนจาก 181 ประเทศได้ร่วมกันรับรองกรอบการดำเนินงาน โดยกำหนดให้การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เป็นเป้าหมายแรกในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน

เรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม

แหล่งข้อมูลออนไลน์ของยูเนสโกมีดังต่อไปนี้

การศึกษาสำหรับเด็กเล็กมีลักษณะเป็นอย่างไร (What education for the young children ?)

ในวารสารว่าด้วยการศึกษาของยูเนสโก ราย 3 เดือน ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2005 ทั้งฉบับมีข้อมูลว่าบางประเทศทั้งพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา กำลังขยายงานด้านการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างไร โปรดดูออนไลน์

กรอบการดำเนินงานด้านการสอน เรื่อง ค่านิยมในการศึกษาระดับปฐมวัย (Framework for action on values education in early childhood)

รวมประเด็นต่าง ๆ ที่จะต้องนำไปพิจารณาเพื่อเตรียมแผนดำเนินงานด้านการศึกษามีคุณภาพเพื่อประโยชน์แก่เด็กเล็ก เอกสารนี้ได้ข้อมูลมาจากการอภิปรายในการประชุมปฏิบัติการนานาชาติ โปรดดูออนไลน์

นโยบายด้านปฐมวัยของยูเนสโกโดยสรุป (UNESCO Policy Brief on Early Childhood)

สรุปย่อประจำทุก 2 เดือน เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการวางนโยบายด้านเด็กปฐมวัย และการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลายประเทศด้วยกัน โปรดดูออนไลน์

ชุดเอกสารว่าด้วยนโยบายด้านเด็กปฐมวัยและครอบครัวของยูเนสโก (UNESCO Early Childhood Family Policy Series)

การวิเคราะห์โดยละเอียดถึงทางเลือก และการปฏิรูปในเชิงนโยบายด้านปฐมวัย โปรดดูออนไลน์

การพัฒนาระดับปฐมวัย : ปูพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ (Early childhood development : .... laying the foundation of learning)

ควรวางรากฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในจิตใจของเด็กอย่างไร ไม่เพียงแต่จะให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนเท่านั้น แต่เพื่อให้สามารถเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในโลกภายนอกได้หรือไม่ เอกสารนี้รวมผลการวิจัยที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน โปรดดูออนไลน์

เปิดโอกาสให้เด็กเติบโตด้วยดี : การวางโครงการด้านการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยในประชาคมกำลังพัฒนา (Toward a fair start for children : programming for early childhood care and development in the developing world)

รายงานเกี่ยวกับบทบาทของยูเนสโกในการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยเด็ก เมื่อปี 1990 ในรายงานนี้ ชูประเด็น และส่งเสริมให้ระดับสูงสุดมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นไปตามยุทธศาสตร์เพื่อคุ้มครองและพัฒนาเด็ก โปรดดูออนไลน์

กรอบการดำเนินงานแห่งดาการ์ การศึกษาเพื่อป้องกัน-ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงานให้บรรลุความมุ่งมั่นร่วมกันของเรา (The Dakar Framework for Action : Education for All - Meeting our Collective Commitments)

ในเอกสารนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับแต่ละเป้าหมายและแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาที่เซเนกัลเมื่อปี 2000 ได้รับรองโดยรวมกรอบการดำเนินงานระดับภูมิภาครวม 6 กรอบไว้ด้วย โปรดดูออนไลน์

การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (Early childhood education)

นางอัลวา ไรม์ดาล ได้มอบจดหมายเหตุนี้ให้แก่ยูเนสโก เมื่อปี 1946 ในเอกสารดังกล่าวมีการเรียกร้องให้ก่อตั้งสถานานาชาติว่าด้วยการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ต่อมานางไรม์ดาลได้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสังคมศาสตร์ของยูเนสโก และได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ เมื่อปี 1982 โปรดดูออนไลน์

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organization
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

Organization
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

เครือข่ายเพื่อติดต่อ

UNESCO Offices

Chile

Casilla 127, Correo 29, Providencia
Santiago de Chile
Tel : (56 2) 472 4600
Fax : (56 2) 655 10 46
E-mail : santiago@unesco.org
<http://www.unesco.cl/eps>

China

Room 1503, Bldg. 5,
Waijiaogongyu, Jianguomenwai
Beijing 100600
Tel : (86 10) 65 32 1725/5790/5883
Fax : (86 10) 65 32 4854
E-mail : beijing@unesco.org
<http://www.unescobeijing.org>

Congo

B.P.90
Brazzaville
Tel : (242) 670 55 53
Fax : (242) 81 17 80
E-mail : brazzaville@unesco.org

Costa Rica

Apartado 220-2120
San Francisco de Guadalupe
Tel : (506) 258 7625
Fax : (506) 258 7458
E-mail : san-jose@unesco.org

Cuba

Calzada 551 -Esq. a D, Vedado,
Havana
Tel : (53 7) 833 34 38; 832 2840
Fax : (53 7) 833 31 44
E-mail : habana@unesco.org
<http://www.unesco.org/cu>

Democratic Republic of the Congo

B.P. 7248
Kinshasa I
Tel : (243) 81 83 48 253
Fax : (243) 99 99 75 361
E-mail : kinshasa@unesco.org

Ecuador

Juan Leon Mera 130 y Ave Patria,
Edificio CFN 6to Piso,
Quito
Tel : (593-2) 2529.085/2562.327
Fax : (593-2) 2504.435
E-mail : quito@unesco.org
<http://portal.unesco.org/quito>

Egypt

8 Abdel-Rahman Fahmy Street,
Garden City
Cairo 11541
Tel : (20-2) 79 50424
Fax : (20-2) 79 45 296
E-mail : cairo@unesco.org

Ethiopia

P.O. Box 1177
Addis Abeba
Tel : (251-11) 551-3953
Fax : (251-11) 551 1414
E-mail : addis@unesco.org

Gabon

B.P. 2183
Libreville
Tel : (241) 76 28 79
Fax : (241) 76 28 14
E-mail : unesclbv@inet.ga

Ghana

P.O. Box CT4949
Accra
Tel : (233-21) 765 497;765 499
Fax : 233 21 765 498
E-mail : accra@unesco.org

Guatemala

Calle 4, 1-57, Zona 10
Guatemala City
Tel : (502) 2360 5659/73 65
Fax : (502) 2331 1524
E-mail : unesco@guate.net.gt
<http://www.unescoguatemala.org>

Haiti

19, Delmas 60, Musseau par
Bourdon, Petion Ville
Port-au-Prince
Tel : (509) 511 04 60
Fax : (509) 244 9366-7
E-mail : unescohaiti@hainet.net

India

B 5/29 Safdarjung Enclave,
New Delhi 110 029
Tel : (91-11) 2671 3000
Fax : (91-11) 2671 3001/2
E-mail : newdelhi@unesco.org
<http://unescoelhi.nic.in>

Indonesia

Unesco House, Jalan Galuth (II)
No 5, Kebayo Baru
Jakarta 12110
Tel : (62-21) 739 9818
Fax : (62-21) 7279 6489
E-mail : jakarta@unesco.org
<http://www.unesco.or.id>

Iran (Islamic Republic of)

Bahman Building, Saadabad
Complex, Darband Square
Tehran 19894
Tel : (98 21) 22740141-3
Fax : (98-21) 2740144
E-mail : teheran@unesco.org

Italy

Palazzo Zorzi, Castello 4930
Venice
Tel : (39) 041 2601511
Fax : (39) 041 5289995
E-mail : rost@unesco.org
<http://portal.unesco.org/venice>

Jamaica

The Towers, 25 Dominica Drive,
Kingston 5
Tel : (1-876) 929 70 87-9
Fax : (1-876) 929 84 68
E-mail : kingston@unesco.org
<http://www.unescocaribbean.org>

Jordan

P.O. Box 2270
Amman 11181
Tel : (962-6) 551 4234/6559
Fax (962-6) 553 2183
E-mail : registry@unesco.org.jo

Kazakhstan

67, Tole Bi Street,
Almaty 050000
Tel : (7-3272) 58 26 37-42
Fax : (7-3272) 79 48 53
E-mail : almaty@unesco.org
<http://www.unesco.kz>

Kenya

United Nationals Offices, Gigiri,
Block C
Nairobi
Tel : (254-20) 62 12 34
Fax : (254-20) 62 27 50
E-mail : p.vitta@unesco.org
<http://www.unesco-nairobi.org>

Lebanon

B.P. 11-5244
Beirut
Tel : (961-1) 85 00 13-5
Fax : (961-1) 82 48 54
E-mail : beirut@unesco.org
<http://portal.unesco.org/beirut>

Mali

B.P.E 1763, Badalabougou Est
Bamako
Tel : (223) 223 34 92-93
Fax : (223) 223 34 94
E-mail : bamako@unesco.org
<http://www.un.org.ml/snu/unesco.htm>

Mexico

Pte Masaryk n° 526, 3er piso,
Colonia Polanco
11560 Mexico, D.F.
Tel : (52-55) 5230 7600
Fax : (52-5) 5230 7602
E-mail : mexico@unesco.org

Morocco

Pte avenue du 16 novembre, Agdal
Rabat 1777
Tel : (212) 37 67 03 72-74 ; 37 77
81 82
Fax : (212) 37 67 03 75
E-mail : rabat@unesco.org
<http://portal.unesco.org/rabat>

Mozambique

C.P. 1397
Maputo
Tel : (258) 0149 3434
Fax : (258) 0149 3431
E-mail : maputo@unesco.org
<http://www.uem.mz/unesco>

Afghanistan

United National Compound
P.O. Box 5, Kabul
Tel : (93-79) 344 229
Fax : 00 873 763 468 836, 004 724
126 902
E-mail : kabul@unesco.org

Bangladesh

G.P.O Box 57
Dhaka 1207
Tel : (8802) 986 2073, 987 3210
Fax : (8802) 987 1150
E-mail : dhaka@unesco.org

Brasil

Caixa Postal 08563
Brasilia
Tel : (55 61) 2106 3500
Fax : (55 61) 3322 4261
E-mail : brasilia@unesco.org
<http://www.unesco.org.br>

Burundi

B.P. 1490
Bujumbura
Tel : (257) 21 53 82/84
Fax : (257) 21 53 83
E-mail : bujumbura@unesco.org

Cambodia

P.O. Box 29, 38 Samdech Sothearos
Blvd,
Phnom Penh
Tel : (855-23) 426 726
Fax : (855-23) 426 163
E-mail : phnompenh@unesco.org
<http://portal.unesco.org/phnompenh>

Cameroon

B.P. 12909
Yaoundé
Tel : (237) 22 257 63
Fax : (237) 22 263 89
E-mail : yaounde@unesco.org

Namibia

Oppenheimer House, 5 Brahms Street., Windhoek West
Windhoek
Tel : (264-61) 291 7000,
Fax : (264-61) 291 7220
E-mail : windhoek@unesco.org
<http://portal.unesco.org/windhoek>

Nepal

P.O. Box 14391
Katmandu
Tel : (977-1) 5554 396 ; 5554 769
Fax : (977-1) 5554 450
E-mail : kathmandu@unesco.org
<http://unesco.org/kathmandu>

Nigeria

Plot 777, Bouake St. off Herbert Maccaulay Way Wuse zone 6, Abuja
Tel : (234-9) 461 8502 ; 461 8510
Fax : (234-9) 52 38 094
E-mail : abuja@unesco.org

Pakistan

P.O. Box 2034 A
Islamabad 44000
Tel : (92-51) 280 0083
Fax : (92-51) 280 0056
E-mail : islamabad@unesco.org
<http://undp.un.org.pk/unesco>

Palestinian Authority

P.O. Box 2154
Ramallah
Tel : (972-2) 2959740
Fax : (972-2) 2959741
E-mail : unesco@palnet.com

Peru

Apstrado Postal 41
Lima 0192
Tel : (51-1) 476 98 71 ; 224 25 26
Fax : (51-1) 476 98 72
E-mail : unescape@amauta.rcp.net.pe
<http://www.unesco.org/lima>

Qatar

P.O. Box 3945
Doha
Tel : (974) 486 7707-8
Fax : (974) 486 7644
E-mail : doha@unesco.org
<http://www.unesco.org/doha>

Russian Federation

Mytnaya Str. 1
Moscou 119034
Tel : (7-095) 230 0554/1065/0643
Fax : (7-095) 230 6085 ; 956 3666
E-mail : unesco@unesco.org
<http://www.unesco.ru>

Samoa

P.O. Box 615, Matautu-uta Post Office
Apia
Tel : (685) 24276
Fax : (685) 222 53
E-mail : apia@unesco.org

Senegal

B.P. 3311
Dakar
Tel : (221) 849 23 23
Fax : (221) 823 83 93
E-mail : dakar@unesco.org
<http://www.dakar.unesco.org>

Switzerland

Villa " Les Feuillantines " "
CH-1211 Geneve 10
Tel : (41-22) 917 33 81
Fax : (41-22) 917 00 64
E-mail : geneva@unesco.org

Tanzania (United Republic of)

P.O. Box 31473
Dar es Salaam
Tel : (255-22) 266 6623/7165
Fax : (255-22) 266 6927
E-mail : dar-es-salaam@unesco.org

Thailand

920 Sukumvit Road,
Bangkok 10110
Tel : (66-2) 391 0577/0879
Fax : (66-2) 391 0866
E-mail : bangkok@unesco.org
<http://www.unesco.org>

United States of America

2, United Nations Plaza, Room 900,
New York, NY 10017
Tel : (1-212) 963 59 95,
Fax : (1-212) 963 80 14
E-mail : s.bilello@unesco.org

Uruguay

Casilla de Correo 859
Montevideo 11300
Tel : (598-2) 413 20 75
Fax : (598-2) 413 20 94
E-mail : orcyf@unesco.org.uy
<http://www.unesco.org.uy>

Uzbekistan

95, Amir Temur St.
Tashkent, 700084
Tel : (998-71) 12 07 116
Fax : (998-71) 13 21 382
E-mail : tashkent@unesco.org

Viet Nam

23 Cao Ba Quat, St.
Hanoi
Tel : (84-4) 747 0275
Fax : (84-4) 747 0274
E-mail : registry@unesco.org.vn
<http://www.unesco.org.vn>

Zimbabwe

P.O. Box HG 435, Highlands, Harare
Tel : (263-4) 776 775-9
Fax : (263-4) 776 055
E-mail : harare@unesco.org
<http://www.harare.unesco.org>

UNESCO Institutes and Centres

UNESCO European Centre for Higher Education (EPES)

39, Stirbel Voda St.
010102-Bucharest, Romania
Tel : (40 21) 3130839;3130698;3159956
Fax : (40 21) 323567
E-mail : info@cepes.ro
<http://www.cepes.ro>

International Centre for Theoretical Physics (ICTP)

Strada Costiera 11,
34014 Trieste, Italy
Tel : (39 040) 2240111
Fax : (39 040) 224163
E-mail : sci_info@ictp.it
<http://www.ictp.it>

UNESCO-IHE Institute for Water Education

P.O.Box 3015
2601 DA Delft, The Netherlands
Tel : (31-15) 2151 715
Fax : (31-15) 2122 921
E-mail : info@unesco-ihe.org
<http://www.unesco-ihe.org>

UNESCO International Institute for Capacity-Building in Africa (IICBA)

P.O. Box 2305
Addis Ababa, Ethiopia
Tel : (251-11) 5513796
Fax : (251-11) 5514936
E-mail : info@unesco-icba.org
<http://www.unesco-icba.org>

UNESCO Institute for Education (UIE)

Feldbrunnenstr.58
20148 Hamburg, Germany
Tel : (49-40) 448041-0
Fax : (49-40) 4107723
E-mail : info@unesco.org
<http://www.unesco.org/education/uiie>

UNESCO International Institute for Educational Planning (IIEP)

7-9, rue Eugene-Delacroix
75116 Paris, France
Tel : (33-1) 45 03 77 00
Fax : (33-1) 40 72 83 66
E-mail : info@iiep.unesco.org
<http://www.unesco.org/iiep>

IIEP-Buenos Aires

Aguero 2071
1425 Buenos Aires, Argentina
Tel : (54-11) 4806 9366; 4807 5446
Fax : (54-11) 4806 9458
E-mail : info@iipe-buenosaires.org.ar
<http://www.iipe-buenosaires.org.ar>

UNESCO International Institute for Higher Education in Latin America and the Caribbean (IESALC)

Apartado Postal 68.394.
Caracas 1062-A, Venezuela
Tel : (58-212) 286.0555; 286.1020
Fax : (58-212) 286.0527; 286.0527
E-mail : ieslc@unesco.org.ve
<http://www.iesalc.unesco.org.ve>

UNESCO International Bureau of Education (IBE)

C.P. 199, 1211 Geneva 20, Switzerland
Tel : (41-22) 917.78.00
Fax : (41-22) 917.78.01
E-mail : director@ibe.unesco.org
<http://www.ibe.unesco.org>

UNESCO Institute for Information Technologies in Education (IITE)

8 Kedrova St. (Bldg.3)
117292 Moscow, Russian Federation
Tel : (7-095) 129-29-90
Fax : (7-095) 129-12-25
E-mail : Azat. Khannanov@iite.ru
<http://is.iite.ru/html>

UNESCO International Centre for Technical and Vocational Education and Training (UNEVOC)

Gorresstrasse 15
53 1113 Bonn, Germany
Tel : (49-228) 2 43 37-0
Fax : (49-228) 2 43 37-77
E-mail : info@unevoc.unesco.org
<http://www.unevoc.unesco.org>

UNESCO Institute for Statistics (UIS)

C.P. 6128 Succursale Centre-ville
Montreal, Quebec, H3C317 Canada
Tel : (1-514) 343-6880
Fax : (1-514) 343-6882
E-mail : information@uis.unesco.org
<http://www.uis.unesco.org>

Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's

Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play

Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play

Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is

Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is

Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's Play Learning is Child's

LET'S KEEP IN TOUCH

www.unesco.org